

Rēzeknes novada pašvaldības Sociālā dienesta pārskats par darbu 2015.gadā

Sociālais dienests savā darbībā ievēro Latvijas Republikas likumus: likums „Par pašvaldībām”, „Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likums”, „Par sociālo drošību”; Latvijas Republikas Ministru kabineta noteikumus, Rēzeknes novada pašvaldības saistošos noteikumus. Sociālais dienests darbojas uz Nolikuma pamata un ievēro tā noteiktās prasības un uzdevumus.

Sociālā dienesta galvenie uzdevumi ir sniegt sociālo palīdzību un sociālos pakalpojumus Rēzeknes novada administratīvajā teritorijā dzīvojošajiem iedzīvotājiem: veciem, vientuļiem ļaudīm, trūcīgām personām un ģimenēm, kā arī palīdzēt personām, ģimenēm un personu grupām noteikt, atrisināt vai mazināt sociālās problēmas, attīstot pašas personas resursus un iesaistīt atbalsta sistēmās. Dienesta speciālistu darbība ir vērsta uz to, lai panāktu un veicinātu personu sociālo problēmu praktisku risinājumu un viņu dzīves kvalitātes uzlabošanos, iekļaušanos sabiedrībā, spēju līdzdarboties un palīdzēt pašiem sev.

Sociālā dienesta galvenās funkcijas ir koordinēt, plānot, organizēt sociālās palīdzības un sociālo pakalpojumu sniegšanu Rēzeknes novada administratīvajā teritorijā dzīvojošiem iedzīvotājiem, lai apmierinātu to pamatvajadzības un veicinātu darbaspējīgo personu līdzdarbību savas situācijas uzlabošanā.

Sociālā dienesta kompetencē ir iedzīvotāju informēšana par sociālo palīdzību un sociālajiem pakalpojumiem.

Sociālais dienests ir uzņēmis funkcijas papildus Latvijas Republikas “Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likumā” noteiktajām funkcijām, kas saistītas ar sociālo pakalpojumu organizēšanu Rēzeknes novadā:

- koordinēt novada sociālā darba speciālistu darbību;
- nodrošināt metodisko atbalstu novada sociālā darba speciālistiem sociālās palīdzības un sociālo pakalpojumu jomā.

2015.gadā Sociālais dienests sociālo palīdzību sniedzis 2280 ģimenēm jeb 5678 personām. Sociālās palīdzības pabalstiem izlietoti 1 276 069 euro.

Trūcīgas personas/ģimenes statuss Sociālajā dienestā 2015.gadā izvērtēts un piešķirts 3962 personām jeb 1740 ģimenēm. Tieši trūcīgo iedzīvotāju pamatvajadzību nodrošināšanai izlietoti vislielākie līdzekļi – 822 478 euro (GMI pabalsts, dzīvokļa pabalsts, apbedīšanas pabalsts, pabalsts īres un komunālo maksājumu apmaksai sociālajos dzīvokļos, pabalsts pusdienu apmaksai trūcīgo, maznodrošināto, daudz bērnu, aizbildņu ģimeņu skolēniem un bērniem, kuri apmeklē pirmsskolas un vispārīgizglītojošajās izglītības iestādēs).

No visiem pabalstiem izlietotajiem līdzekļiem 46,4% tika novirzīti pabalsta garantētā minimālā ienākumu (GMI) līmeņa nodrošināšanai, kas ir viens pabalstiem, kura obligāta izmaksa noteikta Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likumā. 2015.gadā GMI pabalstu saņēma 1060 ģimenes jeb 2153 personas.

Dzīvokļa pabalsta izmaksas aizvadītajā gadā sastādīja 11,3% no kopējās pabalstiem izmaksātās summas un saņēmēju skaitā bija 1438 ģimenes jeb 3364 personas.

Izmaksātie pabalsti 2015.gadā

Pabalsta veids	Izlietotā summa	Saņēmušo ģimeņu skaits	Saņēmušo personu skaits
GMI pabalsts	579815	1064	2153
Dzīvokļa pabalsts	144529	1438	3364
Pabalsts pusdienu apmaksai	79272	697	1199
Pabalsts jaundzimušā aprūpei	35800	274	280
Sociālās garantijas bērniem bāreņiem vai bez vecāku gādības palikušajiem bērniem pēc pilngadības sasniegšanas	29284	43	43
Pabalsts audžuģimenēm	40202	18	24
Apbedīšanas pabalsts	2957	21	21
Pabalsts veselības aprūpei	1024	7	7
Pabalsts ārkārtas situācijā	13891	97	99
Aprūpes mājās pabalsts	36901	105	105
Pabalsts īres un komunālo maksājumu apmaksai sociālajos dzīvokļos	15905	52	52
Pabalsts 1.klases skolēniem	4620	218	220
Pabalsts politiski represētām personām	4570	106	106
Pabalsts personām pēc atbrīvošanās no ieslodzījuma vietas	708	25	25

Dienests sniedz palīdzību arī pilngadību sasniegušajiem bērniem bāreņiem vai bez vecāku gādības palikušajiem bērniem pēc ārpusģimenes aprūpes beigšanās. 2015.gadā pabalsts patstāvīgas dzīves uzsākšanai un mīkstā inventāra iegādei izmaksāts 10 personām. Ikmēneša pabalsts bērniem bāreņiem, kuri sekmīgi mācās vispārīgā izglītības iestādēs, profesionāli tehniskajās vidusskolās un augstākajās mācību iestādēs, izmaksāts 52 personām. Pabalsts īres un komunālo maksājumu apmaksai izmaksāts 10 personām. Pabalsts sociālo garantiju nodrošināšanai bērniem bāreņiem vai bez vecāku gādības palikušajiem bērniem sastādīja 2,3% no kopējās pabalstiem izmaksātās summas.

Lai nodrošinātu bez vecāku gādības palikušajiem bērniem vai bērniem bāreņiem ģimenisku vidi, dienests izmantoja 18 audžuģimeņu pakalpojumus. 2015.gadā audžuģimenēs dzīvoja 24 novada bērni, kuru bioloģiskajās ģimenēs tika konstatēti bērna attīstībai un veselībai nepiemēroti apstākļi. Audžuģimenēm ik mēnesi tika izmaksāts pabalsts audžubērņa uzturam un pabalsts apģērba

un mīkstā inventāra iegādei. Šī pabalsta izmaksas sastādīja 3,2% no kopējās pabalstiem izlietotās summas.

2,8 % no kopējās pabalstu summas, izlietotas pabalstam jaundzimušā aprūpei. 2015.gadā pabalstu saņēmušas 274 mūsu novada ģimenes, divās ģimenēs piedzimuši divi bērni.

2015.gadā Sociālajā dienestā veikts darbs ar 68 riska ģimenēm, kurās vecāki nepietiekoši rūpējas un atstāj novārtā savus bērnus. Šajās ģimenēs nebija nodrošinātas bērna pamatvajadzības, emocionālais atbalsts, starp ģimenes locekļiem vērojams sociālo prasmju trūkums. Sociālie darbinieki strādāja pie tā, lai vecāki būtu atbildīgi par savu bērnu audzināšanu, izaugsmi un attīstību, lai bērni veidotos par pilnvērtīgām personām, pietiekoši saņemtu vecāku mīlestību, gādību un uzmanību, būtu motivēti mācīties, radoši pavadītu savu brīvo laiku. Savās vecāku ģimenēs un no tuviniekiem varētu iegūt pozitīvas ģimenes modeļa izpratni, kam būtu jābūt katra vecāka atbildībai un pienākumam. Strādājot ar minētajām ģimenēm ikdienā, sociālie darbinieki veica rūpīgu, iejūtīgu un profesionālu sociālās korekcijas darbu, izstrādājot katrai ģimenei individuālu ģimenes/personas atveseļošanas programmu, sastādot sociālās rehabilitācijas plānus un slēdzot sadarbības līgumus. Tas ir ilgstošs sociālais darbs, kas ne vienmēr vainagojas ar pozitīviem rezultātiem. Biežāk tie ir nelieli panākumi un pozitīvas izmaiņas.

2015.gadā no uzskaitē esošajām riska ģimenēm slēgt varēja tikai 9 ģimeņu lietas, sakarā ar bērnu pilngadību un situācijas uzlabošanu ģimenēs. 62 ģimenes lietas tika pārņemtas no 2014.gada, 6 ģimeņu lietas tika uzsāktas no jauna. Galvenā problēma šajās ģimenēs ir alkoholisms un tā radītās sekas (nesaskaņas starp ģimenes locekļiem, saskarsmes problēmas starp vecākiem, starp vecākiem un bērniem, prasmju trūkums no vecāku puses, uzvedības problēmas bērniem, mācīšanās problēmas, skolas neattaisnoti kavējumi).

Sociālās rehabilitācijas pakalpojumus dzīvesvietā saņēmuši 2 bērni. Sociālās rehabilitācijas pakalpojumus institūcijā (Rasas pērles, Talsu krīžu centrs, Valdardze, Zantes ģimenes krīzes centrs) saņēmis 31 bērns un 8 vecāki. Veiktas 342 psihologa konsultācijas, kuras saņēmušas 55 ģimenes.

Strādājot ar ģimenēm un bērniem gan sociālajiem darbiniekiem, gan psihologam notikusi aktīva sadarbība ar novada Bāriņtiesām, Bērnu tiesību aizsardzības speciālietiem, Valsts Probācijas dienestu, ģimenes ārstiem, Valsts policiju, Rēzeknes novada pašvaldības Izglītības pārvaldes atbalsta centra speciālistiem, rehabilitācijas centru speciālistiem, ņemta daļība starpinstitucionālajās sanāksmēs, kas skar klienta lieta izskatīšanu un labākā risinājuma meklēšanu. Sociālie darbinieki snieguši 109 atzinumus Bāriņtiesām, 58 atzinumus Valsts policijai, 32 atzinumus Probācijas dienestam, 4 atzinumus Bērnu tiesību aizsardzības inspekcijai. Sociālā dienesta psihologe piedalījies 3 tiesas sēdēs, 3 Bāriņtiesas sēdēs, 2 vecāku sapulcēs par tēmu „Pozitīvi atbalstošā audzināšana”, 2 bērnus pārstāvēja kriminālprocesā un sniegusi 74 atzinumus.

Bez pabalstu izmaksas Sociālais dienests apmaksā pakalpojumus ilgstošas sociālās aprūpes institūcijās (Strūžānu veco ļaužu pansionāts, Viļānu SAC sociālās gultas, Maltas SAC, Dagdas SAC, Rēzeknes pilsētas SAC). Vienai ģimenei (māte ar bērnu) apmaksāts pakalpojums grupu dzīvoklī personām ar garīga rakstura traucējumiem. Vienam bērnam ar īpašām vajadzībām apmaksāts dienas centra pakalpojumus Rēzeknes pilsētas dienas centrā „Īpašais bērns”.

Dienests piedāvājis iespēju iedzīvotājiem stāties rindā dažādu valsts sociālās rehabilitācijas pakalpojumu saņemšanai. 2015.gadā šo iespēju izmantojušas 62 personas ar funkcionāliem traucējumiem, steidzamības kārtā 23 personas, 3 Černobiļas AES seku likvidēšanas dalībnieki, 3 politiski represētās personas. Sociālās aprūpes pakalpojuma personām ar garīga rakstura traucējumiem par valsts budžeta līdzekļiem saņemšanai pagājušajā gadā pieteikti 3 novada iedzīvotāji. 87 novada iedzīvotāji saņēmuši sociālās rehabilitācijas pakalpojumus par valsts budžeta līdzekļiem.

Gadījumos, kad personas veselības stāvoklis ļauj uzturēties savā dzīves vietā, dienests nodrošina aprūpes mājās pakalpojumu. Kopumā 2015.gada laikā aprūpes mājās pakalpojums (aprūpētāja pakalpojumi) tika nodrošināts 88 pensijas vecuma personām. Aprūpes mājās pabalsts gada laikā izmaksāts 105 pensijas vecuma personām.

Pirmās un otrās grupas invalīdi varēja pieteikties asistenta pakalpojuma saņemšanai pašvaldībā. Tas paredzēts, lai atvieglotu cilvēku ar invaliditāti pārvietošanos ārpus mājokļa un nokļūšanu vietā, kur cilvēks strādā, mācās, saņem pakalpojumu vai veic sabiedriskās aktivitātes. 2015.gadā asistenta pakalpojumu Rēzeknes novadā pieprasīja un saņēma 179 invalīdi.

Rēzeknes novada Sociālajam dienestam izveidojusies laba sadarbība ar Latvijas Sarkanā krustu Rēzeknes filiāli. Gada garumā novada trūcīgās ģimenes/personas varēja saņemt pārtikas pakas un higiēnas pakas, mācību piederumus bērniem, humāno palīdzību apģērba un apavu veidā. 12 novada ģimenes (Kaunatas, Mākoņkalna, Bērzgales un Dricānu pagastu pārvaldēs) tika iesaistītas Latvijas sarkanā krusta Rēzeknes komitejas un Norvēģijas Sarkanā krusta Oppland apgabala komitejas kopīgā projektā "Darba terapija", kura ietvaros šīm ģimenēm tika nodrošināts finansiāls atbalsts mazdārziņa ierīkošanai, uzturēšanai, sēklu iegādei. Sadarbībā ar Sarkanā krusta Rēzeknes komiteju 2014.gadā notika jauniešu no sociālā riska ģimenēm iesaistīšana dienas nometnes nodarbībās.

Ievērojot prasības sociālo pakalpojumu sniedzējiem, Sociālais dienests nodrošina, ka visiem darbiniekiem ir atbilstoša izglītība sociālās palīdzības sniegšanai un sociālā darba veikšanai. Rēzeknes novada pašvaldības Sociālajā dienestā strādā 36 sociālie darbinieki, psihologs un 46 aprūpētāji. 34 sociālajiem darbiniekiem ir augstākā izglītība sociālajā darbā un 2 iegūst augstāko sociālā darbinieka izglītību.

Lai pilnveidotu savu profesionalitāti, visi dienesta darbinieki ir apmeklējuši kvalifikācijas celšanas kursus, seminārus, konferences ne mazāk par 24 stundām. Visi sociālie darbinieki izgāja supervīzijas ciklu 18 stundas.

2015.gadā Sociālais dienests no dažādām institūcijām un iedzīvotājiem tika saņemis 109 vēstules. Veikta sarakste, risinot sociāla rakstura jautājumus, sniegtas atbildes, izstrādāti jauni rēzeknes novada pašvaldības saistošie noteikumi Nr.54 „Par sociālās palīdzības pabalstiem Rēzeknes novadā”, sagatavotas dažādas atskaites, 2015.gada statistikas pārskats, kārtota dokumentācija ilgstoši glabājamo lietu nodošanai Valsts arhīvā, u.c. darba pienākumi. Dati par sociālā dienesta klientiem un saņemtās palīdzības apjomu tiek ievadīti datorprogrammā Sociālās palīdzības administrēšanas informatīvā sistēmā „SOPA”.

2014.gadā tika organizēti informatīvie semināri sociālajiem darbiniekiem par aktuālām tēmām. Pieaicināti uz semināriem bija gan Bāriņtiesu pārstāvji, gan ģimenes ārsti, gan izglītības iestāžu pārstāvji, gan VDEAK pārstāvji, gan SIVA pārstāvji.

2014.gada oktobrī Rēzeknes novada pašvaldības Sociālais dienests organizēja Latvijas Pašvaldību sociālo dienestu vadītāju apvienības reģionālo semināru par sociālo dienestu un bāriņtiesu sadarbības jautājumiem, kurā piedalījās Sociālo dienestu vadītāji un Bāriņtiesu pārstāvji no visas Latvijas.